

L'AMIC DEL POBLE

Número 14—Any II

Girona 9 de Juliol de 1932

Preu 10 ctms.

REDACCIO, ADMINISTRACIO: FORÇA, 6, 1.er

MIG ANY DE VIDA

Per tercera vegada, seguint el seu ritme ascendent, el nostre periòdic, donant una prova de la seva vigoria i de l'empenta triomfadora que porta es presenta als seus lectors amb una nova millora que és signe de la seva creixença i de la seva força. Aparegué quan l'ambient li era totalment hostil i ha anat fent sa via combatut per les hosts del sindicalisme i comunisme, i aquesta lluita l'ha esperonat i li ha donat alé i braò per superar-se cada vegada. Aquella senzilla fulla que era «L'Amic del Poble» i reduïda a una sola localitat d'aquestes comarques, ha doblat el seu tamany i espendeix el seu ideari a totes les contrades gironines, i poc a poc arribarà a penetrar en totes les llars.

Som allà on erem; som un estol de «Treballadors de totes classes» que estem cansats de la farsa que estan representant tots aquests falsos redemptors de l'estament obrer que com a remei dels mals presents solament saben predicar-li la destrucció de tot l'existent, l'odi a Déu i a la religió i que després de semblar en son cor cobejances irrefrenables i li engendren un desfici inextigible que converteix la seva vida en un turment i li lleven la tranquil·litat de la família.

Som allà on érem; el clam del poble decebut i desenganyat de tots els que n'han fet d'ell un escambell per assolir una posició és tan unànim que fóra sord quell qui no sentís aquest desig ardent que hom sent de redimir-se de la inquietud i del desgavell moral i material a que l'han llançat aquest llops apunti sempre d'abatr's damunt la presa.

No ens mena més que un desig: la pau social dins l'ordre social cristià: lluitarem per la implantació de les doctrines socials de l'Església que són les úniques que poden satisfer la justícia social, donant a l'obrer no un simple augment de jornal, sinó el seu ple benestar dins la família i la felicitat d'una vida sense més inquietuds que aquelles que fortifiquen i aserenen l'esperit.

Continuarem lluitant sens treva contra l'error contra la injustícia onsevulla que es trobin: contra l'error dels que volen arrossegar l'obrer a una lluita suïcida i contra els abusos i la injustícia dels potents. Una sola cosa ens mou: set de justícia i set de pau. Per assolir-ho tenim una bandera invencible que es la nostre fe, i una llum que ens assenyala el camí infalible per dirigir els nostres passos que es la llei de la seva Església.

Disposició que ve a agreujar la manca de treball

Ha estat dictada una disposició ministerial prohibint sota severes sancions la tala d'arbres, exigint que se solliciti permís per fer-ho d'unes comissions formades per industrials i propietaris.

No tenim res a dir contra l'espirit de l'esmentada disposició si té per objecte salvar els nostres boscos de la dèria d'algun propietari massa ambiciós que vulgui enriquir-se esquilmant la seva propietat, causant de pas un perjudici a la riquesa col·lectiva.

Però aprovar en general l'espirit d'una disposició governamental no vol dir que la trobem oportuna, sino tot

el contrari: avui, amb la crisi de treball que atravesava el seu període més intens, no és més que accentuar-la posar trabes a tot el que pot representar jornals de treball per tants i tants braços com romanen caiguts; avui que s'hauria d'esperonar l'afany de producció, aquesta disposició que comentem ve a posar obstacles als propietaris per que puguin donar jornals; per una part s'excita el zel de tots els que poden oferir jornals i per altre venen mesures que impideixen donar-hi compliment. Això que sembla continuar la serie de disposicions vexatòries per el propietari és en realitat, encara que naturalment no estigui en l'intenció del legislador, un cop contra el treballador que va veient com totes les sortides se li tanquen i un altre de les causes que augmentaran l'atur forçós perque el propietari davant les trabes que li oposen dirà: «esperem millors temps»

SENYOR SANTALÓ, CARITAT!!

EL TESTAMENT DEL SR. ALBERT DE QUINTANA

És el mateix senyor Santaló, diputat, alcalde, conseller i catedràtic de la Normal, el que ha fet pública l'última voluntat del nostre dilecte amic particular, suara traspasat, n'Albert de Quintana.

Digué el senyor Santaló que verbalment i en conèixer el seu estat de gravetat el Sr. Quintana li havia manifestat: «Apel·lo a la nostra cordial amistat i al vostre laïcisme com apel·laré seguidament a una altra amistat de confessionalisme ortodox. Escolteu: «Si això es complica, si la malaltia s'agreuja i em falla la veu per sempre.

vos donaréu fe de . . . . . i de que prego expresament i amb la humilitat de la meua ànima que em siguin perdonades pels amics i coneguts totes les ofenses que els hagi pogut fer».

El senyor Santaló ha demostrat ésser un hàbil escamotejador. Nosaltres direm el que el senyor Santaló hauria hagut d'escriure allà on hi posà els punts suspensius.

Segons referència que tenim per absolutament fidedigne, el Sr. Santaló va escoltar de llavis del senyor de Quintana le que segueix: s'apropa per

a mí l'hora de la gran realitat, jo m'he retractat de tots els errors i he retornat en el sí de l'Església catòlica i per tant vull ésser enterrat catòlicament i vos ho dic com Alcalde de Girona perquè no hi hagi cap dificultat».

Això es el que va dir al Sr. Santaló el difunt Sr. Quintana quant ja s'havia confessat amb el sacerdot Doctor Romero Otazo i això és el que amb els punts suspensius ha escamotejat el Sr. Diputat-Alcalde de Girona.

Més caritat i respecte, Sr. Santaló, per els amics difunts!!

És aquest el camí.....?

Amb els anys que fa que els sindicats revolucionaris tenen l'hegemonia de la classe obrera caldria girar els ulls enrera, sospesar els avantatges i els inconvenients de la seva actuació i analitzar els resultats obtinguts, perquè si al cap de tants anys resulta que no sols no estem millor sinó cent vegades pitjor que abans, voldrà dir que la política que segueixen és nefasta, que ens porten a una ruina total i que cal fer marxa enrera per seguir altres camins on la nostra dignitat d'homes lliures i conscients no es vegi trepitjada cada moment per quatre irresponsables que incapaços ells de subjectar-se a un treball regular i constant volen viure a espatlles nostres i al mateix temps fer-nos servir d'escambell.

El primer avantatge que ens podia oferir el sindicat era donar-nos consciència de la nostra força col·lectiva, la força que tenia l'estament obrer en front de les organitzacions patronals i encara enfront de la societat i de l'Estat.

Aquest fi clarament el va assolir i pogué arribar-se a un moment en el que podia dubtar-se de qui era més fort, si el sindicat o el Poder públic.

Aquesta exhibició de força, però, perquè servi? Tota la formidable organització del Sindicat Unic, quin fi de millorament va reportar-nos en tots els anys que ha estat detenant la nostra representació, intentant que davant l'opinió pública apareguessin identificats els seus procediments de violència i d'odi, amb els nostres, amb els de l'obrer català, l'obrer que ha viscut sempre una vida de treball intel·ligent i que quan ha cregut que una cosa li era deguda en justícia no ha tingut necessitat d'acudir al crim ni a la violència per obtenir-la?

No, els Sindicats revolucionaris no sapigueren aprofitar la gran força de la seva organització en profit nostra per la sola raó que la desplegaren en profit seu, en profit dels que ocupaven els llocs directius, la majoria d'ells falsos obrers, i que constituïts en veritaders dictadors no toleraven la més petita discrepància: en una paraula, per donar-nos-ho tot fet, fins ens privaven de la facultat de pensar per compte nostre.

Que els devem, doncs, nosaltres, els obrers, als sindicats revolucionaris: avantatges materials, sí, una: el

petit augment de salari que alguns han obtingut, augment, per altra part ineficaç perquè les contínues lluites socials a que ens ha llençat el sindicat ha produït un dssequilibri econòmic tan gran i un malestar social tan gros, que la baixa de la pesseta disminuint el seu poder adquisitiu i la crisi de treball han anul·lat tots els avantatges

I a canvi de aquesta misèria d'uns quants cèntims més de jornals en alguns, quantes llars on la misèria més horrorosa hi senyoreja! A canvi d'una força que podia ésser constructiva sols se n'ha fet un instrument de lluita contra la societat, destruint les seves fonts de riqueses, llançant uns contra altres, obrers contra obrers, germans contra germans; per comptes d'assegurar la pau i la benestança de l'obrer, ha posat odi en son eor; li ha tret tota esperança i li ha fet creure que solament per la destrucció de l'actual estat econòmic podia pervenir-li la benestança felicitat com si la benestança pogués sorgir de la destrucció, com si la felicitat l'engendrés l'odi.

Fruits de la política esquerrana: la incapacitat en el govern, el desgavell social i l'empobriment de la nació.

A Yecla, s'ha inaugurat una fàbrica el règim de la qual estarà basat en les Encíclicues dels Papes

ELS OBRERS PARTICIPARAN EN EL 50 PER 100 DELS BENEFICIS

En aquests darrers temps, la freqüència de les estridències extremistes, han demostrat a bastament la seva ineficàcia social. S'han promulgat una colla de lleis que han fracassat igualment, perquè més que inspirades per un sentiment humanitari, ho han estat per un fi moltes vegades egoístic. Entitats patronals i obreres han papallonejat per damunt d'innombrables sistemes, i en cap han trobat aquella solució que determinés la pau social, dintre un règim equitatiu, justicier i igualitari cen entès. Ara, en un lloc de Múrcia, acaba de triomfar aquella doctrina desinteressada, equitativa i d'una major justícia social. Efectivament, a Yecla, una fàbrica de mobles el règim de treball de la qual estarà inspirat en els principis de les encíclicues dels Papes

sobre el règim cristià de treball.

El propietari ha concedit als seus obrers la participació dels beneficis en un cinquanta per cent. La resta és considerada com a dret del capital, cobrant, a més, el propietari un sou com a gerent.

També s'establirà el control obrer sobre els beneficis i es nega el dret a intervenir en els conflictes que puguin presentar-se les Societats alienes a l'establiment.

Aquest assaig ha despertat gran interès entre els industrials.

Si hom no s'aparta de la línia recta traçada per l'Església mitjançant les encíclicues papals, aquest sistema triomfarà, i caldrà que sigui imitat. Es tota una garantia.

NI MARTELL NI FALÇ,

PER R. R.

T'he sentit i t'he vist, oh jove comunista, llibres vermells en mà, fent propaganda. He escoltat la teva apologia de l règim soviètic, i presenciats com en acabant els inflamants discursos voleiaves, flor dels delits febrons i les aurores de revolta, el drap goig de la falç i el martell. He oït la descripció entusiasta d'aquella utopia feta realitat revolucionària als dominis de Stalin, l'himne encés a la humanitat emancipada i feliç, que aixecarà el respir al sol novell en la nostra terra l'endemà mateix d'haver passat tot el poder al puny victoriós del proletariat lliure. Contesta'm una cosa. L'endemà del gran dia, quina eina agafaràs tu, d'aquestes dues, quan la nació proletària s'aixequi sota la bandera d'aquells dos símbols triomfals? Quina eina de treball, d'aquelles dues, empunyan els teus dits de proletari emancipat, la falç o bé el martell?

Sonarà l'hora gloriosa de la redempció del proletariat. La victòria decisiva dels qui empunyen les dues eines sagrades. Pervindrà, inflexible i justiciera, la dictadura del proletariat, això és, la dictadura del qui fa voleiar la falç per damunt de les deurades masses i entona el cant del martell damunt del ferro o de la pedra. L'obrer del camp, l'obrer d'indústria aixecarà el braç amb l'instrument del treball, tot lluminós del sol de la victòria. De quins seràs tu, oh

jove propagandista! Què hi portaràs a les mans en trofeu de glòria d'aquella pia, el martell o bé la balç?

Ja sé que la falç i el martell són un símbol, però un símbol compromès. I amb els símbols no es juga. La insígnia que marca la teva bandera i segella els teus llibres i opúscols de propaganda, vol dir aquesta cosa tan simple i tan clara: que governaran els de la falç i que governaran els del martell. Penso, però, que t'has de cuitar a explicar que segar amb la falç i governar, que picar amb el martell i governar, són tan impossible simultaneïtats com sota règim burgès repicar i anar a la processó. Els qui piquen no governen, i els que governen no piquen ni seguen, ni toquen eina de treball.

Un símbol és un compromís i un lligam. I jo que t'escolto perfecte dret em sento d'insistir en aquesta pregunta obstinada. Vosaltres qui maldeu per implantar la dictadura del proletariat, heu d'escoltar tota cosa que el proletariat dicti. Quan esclati la plena i definitiva revolució social, quan el camperol del braç amb l'obrer del taller i la fàbrica emprengui el treball ja redimit, emancipat, sobirà i amb plenitud de drets i de poders, a quins rengles tu, comunista aspirant, et voldràs inscriure, a quin ofici, a quin sindicat? Prendran les teves mans la falç sagrada, el volant del tractor, el gar-

bell de les farineres, la destrat o la serra del llenyater, o bé el martell il·lustre, l'escarpa i la gaveta, el picot dels peons, el manipulador dels aparells elèctrics... Puix que el treball serà el dominador i l'hegemonia del treballador serà absoluta i efectiva, de quins treballadors seràs tu, oh jove comunista, jove orador, jove escriptor, nucli entusiasta de les cèl·lules organitzadores? ¿A quin ofici, a quina indústria, a quin comerç a quin ram, de l'exèrcit gloriós del treball t'allistaràs? Tots els oficis manuals, lliures i emancipats, t'obriran els braços agraiats i desensopits del secular esclavatge. Per això et demano: respon-me. Tú que tant parles de la falç i el martell, què agafaràs, en implantar-se el règim soviètic, el martell o la falç?

No cal que em miris; no cal que em contestis. El teu pensament el lleigueix ben clar, perquè et fa relleu a la butxaca. Cap poder estrany és necessita per a llegir la teva intenció escrita en la recòndita plana de la teva ment. Caldrà només registrar-te la roba. ¿Quines eines de treball et trobarem al damunt? Heus aquí en l'armilla la ploma estilogràfica. ¿Serà la ploma del dependent? ¿De l'escrivent d'administració? Segurament que no, perquè un altre objecte de més pes i pes i de més significat amaga un altra butxaca, i l'escorcoll la delata: una pistola.

No cal, doncs que em contestis, perquè l'eina del teu treball futur, ja la tinc ara aquí present. No. Ni martell ni falç faran durícies a les teves mans el dia del comunisme. Sinó la ploma i la pistola, les armes del govern futur.

Perquè el qui empunya la falç, anirà segant, i el qui picava, picarà, l'endamà tant com el dia abans de règim soviètic. *Ni marte'l ni falç*. I aquesta és la teva resposta veritable. Tú, organitzador de la revolució, seràs *organitzador* del treball d'altri. I aquest és el secret del *teu* comunisme. Els de la falç i els del martell no manaran. Governaran els de la ploma i els de l'arma. Manaran els intel·lectuals, i tu seràs dels intel·lectuals. Manarà l'exèrcit roig, i tu seràs de l'exèrcit roig. Manarà la policia vermella, i tu seràs de la policia vermella, i la teva vocació de policia soviètica, la mostra la pistola de la teva botxaca, cèl·lula inicial de la futura *Tcheka*, de la futura *Guepehu*. Ah, en el paradís de la falç i del martell, l'extrema delícia paradisiaca està en no tocar martell ni falç, sinó la ploma, el sabre, la pistola, *que estaran per damunt del martell i de la falç!*

¡La policia dels Soviets, carrera oberta i brillant per als propagadors dels comunisme! En general la vocació policíaca bull en la sang revolucionària i ja el vostre Edouard Berth, filòsof del sindicalisme sorelià, va arribar a dir, i Barcelona amb la sang dels carrers ho confirma, que la lluita de classes acabaria essent una lluita de policies. Abolirà tots els privilegis, la revolució social, i la guerra al privilegi ompla tota la literatura de combat. Però les fotografies de Rússia ens mostren els magnífics casals, els jardins, els parcs especials per a infants, que el govern de la U. R. S. S. construeix i reserva per als membres de la *Guepehu*, privilegiats i estimats com a sostenidors del règim, força més que no pas els qui de debò empunyen mar-

tells i falçs.

El sabre, altre preuat privilegi, en terra comunista de falçs i martells. Ja sé, oh jove orador, com t'engresquen i extassien aquelles fotos que mostren les grans masses d'infanteria roja, acumulant regiments i regiments, de segur més que a les revistes imperials del Tsar, de front al sepulcre de Lenin en la gran explanada del Kremlin. Fins *El Socialista* de Madrid fa l'elogi marcial de les grans desfilades de tropes soviètiques: les de peu, l'artilleria, la marina, l'aviació, i sobretot la cavalleria, els cossacs, els sabres i les llances de la caballeria de Budieny. La glòria militar del general roig que sap llançar els cavalls invencibles—igual que en l'època feudal—contra els pagesos «als quals Lenin ha donat la terra», que no volen lliurar les collites d'aquesta terra. Ja sé, oh jove comunista, que aquestes parades i desfilades bèl·liques et fan oblidar el teu prosselitisme antimilitar. El truc, però, és senzillíssim per variar de filosofia. Cosa odiosa, inhumana, el canó burgès. Cosa amable i deliciosa, si en lloc de *burgès* escrivim *obrer* i parlem de canons *obrers*, tanks i ametralladores *obreres*, cuiracats *obrers*, sabres *obrers*, coses totes més belles i amables d'empunyar i manejar que no les falçs *obreres* i els martells *obrers*.

Ja et sentia, ja, quan t'esgargame llaves posant a l'orella i al cor dels obrers la cançó bèl·lica dels comunistes europeus. Sentia el que deies, i llegia el que pensaves.

— ¡Pren la màquina, obrer; i tu, camperol, pren la terra! Preneu tots, els aparells, els capitals i els elements de la producció, preneu la falç i preneu el martell, Jo pendré el sabre i la pistola, i pendré el productes del martell i de la falç. Pendré els fruits de la terra i els productes de la màquina. Lenin va donar la terra als pagesos. Però a condició que els pagesos lliuressin als agents de Lenin els fruits d'aquesta terra, que és ço que interes-

sa, perquè el terròs no es menja.—

Ja t'he sentit, per fi, com ennobles, invocant a Plató i la seva ideal República, els teus anuncis immediats de comunismes a la porta. És just i escau que anomenis Plató, perquè tu ja l'has llegit i saps que en tres classes dividia l'Estat, els *guerrers*, ciutadans únics en plenitud de drets, membres custodis de l'Estat, pels quals tot era camú, començant per les dones, els *artesans* sense drets polítics i els *esclaus*. Model exactíssim l'Estat platònic, per a l'Estat Socialista del Sovieto. Heus ací les tres categories que componen avui la comunitat, no pas ideal i utòpica, sinó ai! real i veritable, de la U. R. S. S.:

a) El dictador amb els governants.

b) L'exèrcit, policia, etc., és a dir, els defensors dels primers.

c) Els productors, reduïts al simple grau d'*esclaus*, dirigits i vigilats per capatassos (1).

Eines d'esclaus, són, a la Rússia de Stalin, eines d'esclau eren a la República de Plató, la falç i el martell. La República de Stalin no és per als qui empunyen el martell o la falç, sinó per als de la pistola policíaca, el fusell a el sabre militar. «*Els guerrers són la part més apreciable de l'Estat*», ensenyava Sòcrates sense amagar-se'n, al diàleg V de la República de Plató. No dicten ni dominen les eines de treball material, menyspreat i oprimit a la Rússia dels socialistes, com menyspreat i oprimit era a la Grècia dels filòsofs. Oh, jove comunista, parla clar i tal com penses, en fer voleiar la bandera de la falç i el martell. Diques que els amos, a la societat emancipada, no seran ni els que avui ni els que demà engraparan amb puny nerviós i mà pel treball endurida aquesta falç i aquest martell pintats a la bandera, sinó, precisament, *els qui fan voleiar la bandera*.

(1) Alexis Markoff. *Stalin*, p. 87.

Un escriptor, que ha retornat de Rússia, conta la següent anèctoda.

Els Soviets han suprimít, en un pla d'igualtat, les diverses classes en els trens, però, en canvi, han creat «vagons durs» i «vagons tous».

Els «vagons durs» porten bancs de fusta i són reservats als «mujiks», i mentre que els «vagons tous» són luxosos «sleepings» que utilitzen els russos acabalats i els estrangers.

La esmentat escriptor va remarcar a un comissari del poble aquesta sensible diferència de tractament, segons la posició econòmica i social del viatger.

El comissari, enutjat i sense saber què respondre digué;

—Es cert; però aviat tindrem «vagons tous» per a tothom...

UNA GRAN INJUSTICIA

El socialisme i tots els partits obreristes d'esquerra s'han complagut en titllar l'Església de contuberni amb la plutocràcia, fent-li el retret que mai no s'ha preocupat del benestar social de l'obrer, afirmant, ademés amb falsetat manifesta, que totes les conquestes i millores aconseguides pels obrers ho deuen al socialisme i al sindicalisme.

Tot això es fals i pot provar-se fins a l'evidència que l'Església no solament s'ha avançat en molt al socialisme en el programa de reivindicació de l'estament obrer, sino que ha estat la seva més ferma defensora contra l'arbitrarietat de les classes capitalistes i que des de fa quaranta anys, no cesa d'irradiar des de el Vaticà la doctrina de la Redempció veritable de la classe obrera en la seva dignitat de home lliure, de ciutadà i de pare de família.

El Socialisme i el seu fill lilegítim, el Comunisme, malden per amagar als ulls dels seus adeptes les doctrines socials de l'Església perquè saben que el dia que aquestes triomfin, com indubtdament hauran de fer-ho, perquè la veritat s'obra pas tard o d'hora, el Socialisme i el seu fill han d'ensorrar-se en la inanitat més vergonyosa perquè no tenen altre remei de viure que la lluita de classes, no els mou altre motor que l'estela d'odis que van deixant en llur pas, lluites i odis que colgarà la pau social que fruirà la societat quan imperin els principis de la democràcia cristiana.

A mig segle passat neix el socialisme com a precursor

de tots els moviments obrers revolucionaris, crida els obrers pels camins de la revolta i cada petita millora obtinguda es pagada a preu de fam i de sang, millora que moltes vegades resulta il·lusòria perquè provocat per la revolució ha vingut l'encariment de la vida.

Quan en 1847 aparegué el «manifest comunista» de Marx Engels que va posar les bases del Socialisme hi haurà algú que amb manifesta ignorància gosi afirmar que no s'havia alçat cap veu encara en el camp cristià en defensa del obrer? Qui no sap que amb anterioritat al socialisme s'alçaren veus amb programes de reivindicacions obreres que arribaven tan enllà com les socialistes; i qui, sinó Lassalle, fundador i ànima del socialisme alemany s'admirava de que un bisbe (Ketteler) usés des de la trona de la catedral de Majúncia, el mateix llenguatge que ell, orador demagògic, podia emprar en les reunions obreres?

Un altre dia continuarem parlan del mateix tema: avui acabem afirmant i sostenint que tot el que el socialisme i comunisme puguin tenir de noble i lilegítim tot ha estat manllevat a l'escola social catòlica, contra la qual, per por de que fos coneguda la veritat han llençat tota mena de calúmnies i injúries, ha procurat ans de tot sembrà l'odi contra l'Església en el cor del senzill perquè veient-ho amb els ulls de la passió la condemnessin sens voler escoltar-la, ni conèixer-la.

PER SOTA 'L NAS.....

Cas de consciència.

La laicització—i dispensin la paraula—d'un país tan minat per la clerecia com el nostre, no és pas la feina senzilla que podrien creure els esperits superficials. La tasca quotidiana dels homes que s'han proposat treure'ns tota l'aigua beneïta que portem a la sang, planteja cada moment conflictes que no poden pas resoldrer's per un simple acord de la *Gomisión* a de la *Junta*, com els del sindicat Unic. Tanmateix, aquests homes abnegats que regriuen feliçment la nostra *República de trabajadores de todas clases*, els van liquidant amb un aire que enamora.

Veusaquí, per exemple, el cas de la data de festes majors, assenyalada tradicionalment per la religiosa del Sant Patró de cada poble. Com sortir-se'n d'aquestes festes de Sant Narcís, o de Santa Tecla, o de Sant Sist, sense topar amb la contra del *Senyor Esteve*, que tindria por d'anar a les caritats, ni caura d'altre banda en mancamment de l'article 3 de la Constitució? *Ecco il problema*, que ha posat a prova els cervells de tants de regidors d'esquerra. Les solucions, sortosament, no sols s'han multiplicat sino que han anat en creixent afirmatiu de laïcisme. La primera de totes, que naturalment s'acut a qualsevol, fou la del *buen callar*, «Festes de Pri-

mavera», «Festes de Tardor», «Festes de Jun», «Festes d'Agost», etc. Aquest procediment, tanmateix, tenia quelcom de vergonyant, i per tant depressiu, per una consciència escrupulosament laica. Aquest silenci era en realitat una fugida, era una abdicació, que no podia pas admetrer-se com a recurs definitiu. Els de Gandia foren els qui primer plantaren gallardament cara a la reacció, anunciant festes en honor a *Don Francisco Borja, Duque de Gandia*. El camí restava obert i mancava sols afirmar-hi l'enginy. Això estava reservat a un municipi tan castissament català com el de Vic, que en el seu cartell d'aquest any adopta com a tema artístic els cinc fulls de calendari de Juliol corresponents als dies de les seves festes, saviament escalonats, oferint en primer terme el del dia 5 on consta en el lloc del santoral el nom d'un tal *Miquel dels Sants Argemir*. immediat a la bandera catalana que tapa, amb un plec un xic arbitrari, gaire bé tota la petita abreviatura que es deixa endevinar davant del nom, i que el mateix podria ésser Snt. que Ilm. que H. C. (honorable ciutadà). Cal reconèixer que el truc es finíssim, però per aquesta mateixa qualitat, al meu entendre, fora del abast general com a norma de procediment. Cert que amb ell han sortit enginyo-

sament del pas els compatricis de Balmes i el *Niño de Brocha*, però, que no podríem temer quan intencés quelcom semblant un alcalde laic de Mataró? Horroritza pensar-hi.

Jo crec que cal cercar una solució a l'abast de tothom, una solució veritablement democràtica, socialista i hospiciària, que no admeti distincions aristocràtiques mal siguin purament intel·lectuals. I em permeto proposar que en la vida oficial de la nostra república, s'apliqui als Sants els mateix procediment que als ex-títols nobiliaris. Perquè no hem de dir, Ex-Sant Josep, Ex-Sant Pere, Ex-Sant Joan? Brindo desde ara la idea a la Comissió organitzadora de les pròximes festes d'Ex-Sant Narcís.

NACI

L'Esquerra Catalana i els camperols

Ara fa just un any de la famosa campanya electoral que menà l'Esquerra a tot Catalunya emportant-se darrera d'ella tota la població camperola enganyada pel miratge d'unes promeses fantàstiques que a gracienc sabien que no eren complidores.

Ha passat un any que l'Esquerra Catalana ha sembrat l'odi i les discussions en el camp i ha creat un problema gravíssim on no n'hi havia cap. Ha creat un problema, ha portat l'intranquil·litat i el desfici en el camp, ha desvetllat tota mena de cobejances inconfessables, però no ha despertat cap anhel noble, cap aspiració elevada, i el que és més no ha acomplert ni una sola de les seves promeses ni les complirà perquè solament anava darrera els vots i per obtenir-los no vacil·là en afalagar i excitar tota classe de desitjos, donat com a cosa certa i realitzable les coses més impossibles: sobre tot excel·li en prometre i oferir el que no era seu, en això si que hi tenia la mà trencada; ella ho donava tot, ho oferia tot, tot el que no era seu; el que caldria saber era si oferia amb tanta gràcia quelcom de seu: no sabem que fins ara cap dels seus diputats i enxufistes que tan gallejen de desprendiment, de desinterès i de sacrificis envers els camperols hagi fet donació de l'import d'una de tantes gangues que frueixen en aquesta terra que per ells és de Jauja.

Ha passat un any i quins han estat els resultats de la campanya de l'Esquerra, beneficiosos per nosaltres, els parcers i arrendataris?: serà un «èxit» seu aquella absurda campanya de revisions de contractes d'arrendament que ha resultat solament beneficiosa pels que ens induïen i excitaven a presentar demandes i més demandes sens demanar i analitzar ans si eren o no justes, si eren o no guanyables. I quin fou el motiu d'aquesta dèria i que aquella insistència sino les pessetes que els valia cada demanda de revisió que sumades puguen a molts milers de duros? A vosaltres si, parcers i arrendataris, que us fan pagar un bon arrendament aquesta genteta que ara es desviu pel vostre interès i us cobren una soldadada pels consells que us donen! I tot plegat quin es el resultat d'aquesta febre revisionista: els parcers perden totes les revisions: els arrendataris gairebé totes, i apuells que les guanyen sols obtenen una ganància d'un 10 o un 20 per cent i solament *per un any, per un any!*

després hauran de tornar a pagar el convingut amb el propietari. Digueu, doncs, si valia la pena de tan rebombori i de portar les lluetes al camp per un resultat tan minso i miseracle. No es veu ben clar que tot plegat no és més que un llamí per distreure-us i evitar la vostra indignació dient-vos: Ja ho veieu, quanta cosa havem obtingut, «després vindrà el demés». Tot plegat és una rifada feta a la gent del camp. Després vindran noves eleccions i altra vegada us ho tornaran a oferir tot el que no es seu, us parlaran altra vegada, per mor de distreure-us de les preocupacions reals, contra el Rector, monges i capellans i potser, altra vegada, també obtindran els vostres vots, i entretant el poble es va empobrint, les contribucions puguen i les coses van encarint-se: és tot l'èxit i l'encert de la política esquerrana.

La ruïna moral i econòmica de Rússia

Els infants abandonats al vici i al crim

Una pàgina desoladora

¿Quants nens abandonats hi ha a Rússia? La vídua de Lenin afirmà que en 1922 hi havia set milions de nens sense empar. Mad. Kalimin s'indignava en 1928 davant les invasions infantils de les ciutats, principalment Moscou. El relat de les penalitats sofertes per un trinxeraire moribund sobre el camp cobert de neu, publicat per la revista de Moscou «Krasuaga Nov», és vertaderament tràgic.

Els nens abandonats, en llur majoria fills d'obrers i camperols, recorren camps i ciutats, famolencs, despullats, malalts, corromputs moralment i material, robant tot el que poden, lliurats a tots els vicis. Encara més que en el terreny de la ruïna econòmica, en la dissolució moral— escriu el comte de Kokovtsev—ei món es veurà obligat a ésser espectador impotent d'aquest terrible cataclisme. Un país gran, gloriós, potent, enriquit amb béns naturals immensos, de continu progrés, que ha donat al món tota una civilització, jeu transformat en un vertader infern dantesc, en el fons del qual es veu el sinistre resplendor demoníac, que emet el cercle horrible dels nens abandonats i vagabunds.

El desastre de la Instrucció Pública, és també terrible. El nombre d'analfabets no minva; les escoles es troben desorganitzades i els centres d'ensenyança superior són d'una inferioritat notòria en relació amb els estrangers.

M. Herriot ha escrit que «no serà possible ni positiva la lliberació de l'esperit humà, mentre el nou règim no concedeixi al poble rus el dret que avui li refusa sistemàticament; de pensar lliurement», i Mad. Anpré Viollis ha dit: «Aquestes criatures, fartes de política i de marxisme, educades en la ignorància dels poemes i d'altres dogmes, en l'orgull de l'ortodoxia roja no corren el greu perill de trobar-se de sobte, un bon dia, tan aïllats en l'orbe, com els papusos o els patagons?»

Han fracassat els mètodes i programes de 1918; els de 1923, ja estan a punt de fracassar, també els del pla quinquennal, el poder soviètic es troba, en matèria d'ensenyança, «a presència del no-res».

Sense religió; dissolta la família; destruïda la moral, els nens abandonats recorren la terra russa, sense pa, sense empar, sense instrucció; lliurats a tots els vicis; en horrible escola del crim. Es ruïna moral i econòmica de la Rússia present i de la Rússia de l'esdevenidor.

SALT

Des d'avui i des d'aquesta secció, vindrem a tractar dels assumptes locals de l'esmentat poble de Salt; procurarem ésser lacònics per disposar de poc espai, però, també, procurarem donar tot el màxim d'extensió i interès als assumptes que en siguin mereixedors, fent cas omís de totes les bertranades inqualificables, motivades per part del qui sigui.

Des d'ací, com des d'un observador, assabentarem al poble de Salt, dels perills que l'amenacin dintre de l'ords religios, social i polític, encara que no farem política. El nostre anhel serà infondre la veritat, l'extricta veritat, sense cap mena de vacil·lació; desemmascarant el que calgui i el qui en sigui mereixedor.

Fem remarcar que, hem dit, des d'ací donarem el crit d'alerta als ciutadans de Salt i, també, enviarem la llum necessària, per tal que no es deixin seduir pels que diuen miron pel bé del poble, de l'obrer i pel bé social, i no fan res més que satisfer llur cobejança i odi fraticida contra el qui pensa diferentment d'ells.

Venim des d'aquesta Secció, parlar més concretament al poble de Salt, el nostre car amic, i fer que s'estableixi en ell el regnat de la concòrdia, de la caritat, de la pau, el regnat de Crist.

Avui que tot es conjura contra Déu i la seva Església, —encara que els farsants sectaris vulguin fer creure el contrari, les proves canten i els homes pussilànims temen el «que diran» el qual es ja senyor de la seva voluntat covarda, es fa necessari la premsa per tal que aquests tinguin un amic que solitàriament, allunyats del fantasma «el que diran», els faci copsar les bones instruccions que han de treure'ls d'aquesta letargia i fer-los veure el camí que han de seguir, i mitjans per expulsar aquests falsos redemptors que no són més que uns polítics inconscients i uns en'ussiestes vividors.

Perseguint les dretes: Per tal que tothom conegui el tremp de l'Ajuntament de Saalt, el qual està integrat per 10 regidors esquerrans republicans, radicals socialistes, i per 2 regidors catalanistes molt dignes del nom que ostenten, els quals dits senyors estan ben persuadits dels deures que en aquests temps crítics de la vida catalana els incumbeix, i dignes de la nostra enhorabona per la vida heroica que, entre aquests que volen fer passar llur pruija per la força i no per la raó, han de suportar, venim a

ressenyar breument el fet que ja ha pres estada:

Abans i alguns dies després de la precipitada incautació del Cementiri parroquial per part de l'Alcaldia, era paleta contractista del cementiri, el Sr. Franquesa el qual tenia una bona quantitat de nínxols construïts sense abonament en el moment de la impremetida incautació. L'Ajuntament, de fet, legalment o il·legalment, s'incautava de tot, de tots els drets, havers i deures que gravaven la propietat que arbitràriament s'apoderava, Així ho palesà, al considerar per uns quans mesos, contractista del cementiri, ja fet seu, al Sr. Franquesa; cosa lògica i dintre el dret.

Més tard, però, picava la vespa, i resultava Franquesa personalitat de dretes. no pot deduir-se'n res més, car ningú podrà tirar en cara del dit contractista cap incompliment.

No obstant, la majoria de l'Ajuntament, malgrat la brillant i heroica intervenció dels regidors catalanistes en una acalorada sessió, en la qual els esquerrans demostraren la gana de menjar-se els que els feien oposició, i l'Alcalde usà del caciquisme, no donant mai la paraula a l'interessat, el qual repetides voltes la sol·licità (això és democràcia). S'acordava nombrar un paleta nou (dels seus) del cementiri amb sou fixe; (que pagui el poble, visca l'economia) i, sense cap motiu ni formació de causa, s'acomiadava el que hi té tots els drets fins i tant no es faci amb ell liquidació.

No volem nosaltres establir malevolències entre els que porten la qüestió pública i el poble, no. Nosaltres amants de la justícia més que, no pas els que pujaren proclamant-la a tort i a dret, i que ara es veu que mai no havien sabut que era, volem que aquesta brilli en el nostre poble; per tal que la concòrdia sia acomplerta.

L'afer aquest, passa de boca en boca i tothom en fa els més denigrants comentaris per part de l'Ajuntament, i això ens dol com a ciutadans, i, per evitar-ho, i acabar amb les males llengües, voldríem de l'Alcalde, que ens fes alguna declaració respecte aquest assumpte, car, som els primers que sentim, que es qualifiqui per mantes veus que, el Sr. Alcalde, aquesta vegada, no ha estat en el seu lloc. Esperem, doncs, una explicació d'aquest afer, el qual podria ésser que, també, donés peu per explicar-se—segons vàrem veure el plànols d'aquell nou delineant — com és que, divent a un, es llogui un altre (deu ésser també democràcia) delineant.

L'Ajuntament de Salt al davant del progrés dels pobles civilitzats.

«Durant les nostres revetlles, els qui vulguin fer fogarons, denran demanar autorització, al democràtic Alcalde».

Serà aquesta dicissió obra d'algun regidor o de l'Alcalde? En dubto, fa tan temps que de la nova Secretaria en surten unes essències tan agradables per alguns, que, a la veritat, fa témer.

Què haurà motivat aquesta resolució?

Tothom sap, fins el nin, que la festa de Sant Joan i de Sant Pere, són festes purament religioses, i que no tenen res de profà, i que aquesta expansió popular dels fogarons que, és la joia de la mainada i l'alegria dels grans, és la manifestació d'una religiositat inherent en el cor dels ciutadans del nostre poble; i, això, això, aquest caire de religiositat que tenen les fogueres, repugna als funcionaris cultes del nostre mal dit, de l'Ajuntament actual de Salt.

Per què obeir, Sr. Alcalde? Serà per cultura la vostra obediència? I l'Ajuntament de Girona? Que té menys cultura? Sembla que hauria d'ésser ell que iniciés la campanya, per l'istil d'allò del Cementiri.

No ens fareu pas menjar gat per llebre. Res de Cultura, civilització (ai, civilització) i perill d'incendis; tot això és salsa, que per cert és bona, però la pessa guisada és gat, això és: Sectarisme.

Aquesta és una obra més que es pot posar en el Arxiu municipal, encara que no responem de la seva seguretat. Passen tantes evolucions en la vida municipal.

Qui canta les veritats perd les amistats: Obrer! Aparta't del paperot anarquista que, en lloc de tractar qüestions obreres, fa escàndol i sectarisme i sembla l'odi entre els treballadors; i suolment et dic de la «Gira Campestre».

Recull, Opal i Xeix, feliciten als afederats, anarquistes i sindicalistes mal educats i «otras hierbas», per l'elogi que fan d'ells, i d'una manera molt especial a l'afederada, a la qual li desitgen que no es fatigui més en arranjar la casa i xafardejà, en fi, que ho deixi tot i que es dediqui a la literatura que, amb el temps, serà una de les que més farà veure la pota rossa dels sindicalistes anàrquics destructors de la societat; però abans, dels diners de la caixa del sindicat, —car així e» podran justificar les despeses — es compri una urbanitat i que l'estudi bé per tal d'emprar, una altra volta, convincents i no aquests que només enteneu vosaltres. Amb Déu.

EL GUAITA

L'AMIC DEL POBLE

MODERNA FARMACIA

RIBAS

Instal·lada amb tots els avenços moderns

Centre d'Específics

LABORATORI D'ESPECÍFICS

LABORATORI D'ANALISIS

PLAÇA de les CASTANYES

TELEFON, 144

GIRONA

Confueria 00
de Negre
S. C. Piera
Progres 29y33 - telef. 93
Girona

Alfons Hosta Bellpuig

Metge--Cirurgià

Ciudadans, 13

GIRONA

Anònima "Punt Blau"

INSECTICIDA

GALETES DE LLET

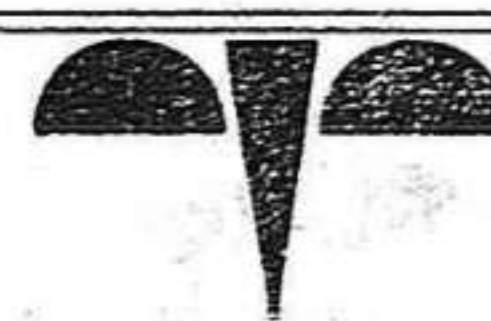
PLAJA

GIRONA

Joan Tarrús Brú

Metge--Oculista

Figuerola, 17

GIRONA